

gatunek jest bez wątpienia bardzo rzadki i zagrożony. Natomiast opublikowane już po ukazaniu się listy dane KALISIAKA i współautorów (2003: *ibid.*) wskazują, że *M. quadrituberculatus* jest prawdopodobnie znacznie częstszy, niż to wynikało z danych dostępnych autorom „Czerwonej Listy ...”. Biorąc też pod uwagę ostatnie doniesienia, związek gatunku z regionem żerowania brzany (WIEŻŁAK 1986: *ibid.*) nie wydaje się obligatoryjny. Także prawdopodobne siedlisko *M. quadrituberculatus* na Krowim Bagnie (kanał „Więzienny Rów”) odbiega od tego schematu, zaś występowanie w Bugu (STANIEC 1997: *ibid.*) świadczy, wbrew sugestiom niektórych badaczy (CIAMPOR, KODADA 1998: [W:] JÄCH M. A., JI L. (red.): *Water beetles of China, Vol. II. Zoologisch-Botanische Gesellschaft in Österreich, Wiener Coleopterologenverein, Wien: 219-287*), że gatunek może zasiedlać wody III klasy, a nawet pozaklasowe (cf. ŻELAZNY, STRYCHARZ (red.) 2000: *Biblioteka Monitoringu Środowiska, Lublin. 196 ss.*). Jednak problem ten wymaga dalszych badań, bowiem dane są wciąż zbyt fragmentaryczne. Do lepszego poznania występowania i ekologii *M. quadrituberculatus* może przyczynić się współpraca entomologów z hydrobiologami. Gatunek ten chętnie też przyłątuje do światła, co należałoby brać pod uwagę przy badaniach nad jego występowaniem.

Paweł BUCZYŃSKI, Zakł. Zool. UMCS, Lublin
Krzysztof PAŁKA, Inst. Biol. UMCS, Lublin

362. Kolejne stanowiska *Lignyodes bischoffi* (BLATCHLEY, 1916) (*Coleoptera: Curculionidae*) w Polsce

Further localities of *Lignyodes bischoffi* (BLATCHLEY, 1916) (*Coleoptera: Curculionidae*) in Poland

KEY WORDS: *Coleoptera, Curculionidae, Lignyodes bischoffi*, faunistics, new localities, Poland.

Stwierdzony po raz pierwszy w Polsce zaledwie kilka lat temu *Lignyodes bischoffi* (BLATCH.) rozwija się w nasionach jesionu pensylwańskiego *Fraxinus pennsylvanica* H. MARSH. Rykowiec ten został już podany z sześciu stanowisk we wschodniej części kraju. Poniżej wymieniam dalszych kilkanaście stanowisk odkrytych przeze mnie w 2003 roku i świadczących o szybkim rozprzestrzenianiu się u nas tego niedawnego przybysza ze wschodu.

Podlasie:

- Sobibór ad Włodawa (FC80), 30 VII 2003, 1 ex. odłowiony na światło kilka kilometrów od najbliższych owocujących jesionów pensylwańskich.
- Włodawa vic. (FC71), 4 VIII 2003, 237 exx. otrząśniętych z kilku jesionów pensylwańskich rosnących w połowie drogi do Orchówka.
- Stare Stulno (FB89) ad Woła Uhruska, 12 VIII 2003, 1 ex. odłowiony przypadkowo do czerpaka na suchej łące, kilka kilometrów od najbliższych okazów *F. pennsylvanica*.
- Ratajewicze (FC53), 5 exx.; Wisznice (FC53), 1 ex.; Rossosz (FC44), 9 exx.; Łomazy (FC45), 3 exx.; Hrud (FC47), 2 exx.; Komarno (FC48), 6 exx.; Horoszki Duże (FC39), 5 exx.; Hołowczyce (FC39), 1 ex.; Sarnaki (FC29), 3 exx.

Powyższe 9 stwierdzeń jest wynikiem wyrwykowych kontroli przydrożnych jesionów pensylwańskich przeprowadzonych 13 VIII 2003 podczas podróży samochodem z Włodawy do Siemiatycz. W 100% przypadków wykazały one liczną obecność chrząszczy oraz porażenie 50–90% nasion. To ostatnie można było łatwo stwierdzić na podstawie obecności na skrzydłkach charakterystycznych ciemnych znamion, pozostawionych przez składające

jaja samice. Pozwala to stwierdzić z dużym prawdopodobieństwem, że w rejonie tego liczącego blisko 130 km odcinka drogi, *L. bischoffi* zasiedla każdy owocujący egzemplarz jesiona pensylwańskiego.

– Stawki (FC72) ad Włodawa, 17 VIII 2003, 3 exx.

Wyżyna Lubelska:

– Świerże (FB97) ad Dorohusk, 16 VIII 2003, 6 exx.

Wyżyna Krakowsko-Wieluńska:

– Kraków: Planty, w pobliżu ul. Dominikańskiej (DA24). 16 IX 2003 zebrano do hodowli kilkanaście skrzydłaków *F. pennsylvanica* z wyraźnymi śladami po nakłuciu ryjka *L. bischoffi*; podczas kontroli jednego z nich stwierdzono obecność jaja. 11 XI 2003 z trzech skrzydłaków wydobyto niemal w pełni dojrzałe larwy omawianego gatunku; pozostałe skrzydłaki pozostawiono do dalszej hodowli.

Pierwsze stwierdzenie na Wyżynie Krakowsko-Wieluńskiej (z pozostałych dwóch krain był on już znany), liczne stanowiska w rejonie Białej Podlaskiej i dolinie Bugu, oraz opublikowane wcześniej doniesienia z Białowieży, Lublina i Milejowa świadczą, że *L. bischoffi* zasiedla już większą część wschodniej połowy naszego kraju. Choć przeprowadzone w tym roku kontrole kilku jesionów pensylwańskich we Wrocławiu nie wykazały jeszcze obecności tego ryjkowca, przekroczenie przez niego linii Wisły i zasiedlenie zachodniej Polski jest zapewne kwestią czasu nie dłuższego niż kilka lat. Jego dalszej ekspansji sprzyjać będzie powszechność bazy pokarmowej (rozpowszechnienie nasadzeń jesiona pensylwańskiego w całym kraju i obfite owocowanie już bardzo młodych drzewek) oraz duże zdolności tego ryjkowca do długodystansowych lotów i odnajdywania odległych roślin żywicielskich. Jako gatunek wywodzący się z umiarkowanej strefy klimatycznej Ameryki Północnej, nie powinien on napotkać istotniejszych barier klimatycznych w całej niżowej części Środkowej i Zachodniej Europy.

Marek WANAT, Muz. Przyr. UW., Wrocław

363. *Longitarsus substriatus* KUTSCHERA, 1863 (*Coleoptera: Chrysomelidae*) w Polsce

Longitarsus substriatus KUTSCHERA, 1863 (*Coleoptera: Chrysomelidae*) in Poland

KEY WORDS: *Coleoptera, Chrysomelidae, Longitarsus substriatus*, new localities, Poland.

Longitarsus substriatus KUTSCHERA, 1863 to gatunek o wciąż niedostatecznie poznanym rozmieszczeniu. Nieznane są również rośliny żywicielskie, bionomia i cykl rozwojowy. Dotychczas wykazany z licznych krajów europejskich od Francji na zachodzie po Ukrainę na wschodzie, a ponadto z Krasnodaru w Rosji i Ałma Aty w Kazachstanie (GRUEV, DOEBERL 1997: *Scopolia*, 37: 1-496). W Polsce notowany tylko z dwóch krain na podstawie danych sprzed 120 lat (BURAKOWSKI i in. 1991: *Kat. Fauny Polski*, XXIII, 17: 1-227), stąd wnioskowano o wykreślenie go ze spisu chrząszczy krajowych (WARCHAŁOWSKI 1995: *Fauna Polski*, 17: 1-359). Omawiany gatunek stwierdzony został podczas badań faunistycznych na terenie Beskidu Żywieckiego:

– Beskid Zachodni: Żabnica Mała ad Żywiec (UTM: CV69), 25 VII 2000, 1 ex., leg. et coll. P. POCHEĆ.